

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЈЕТЕ И КУЛТУРЕ**

ПРИЈЕДЛОГ

**УРЕДБА
О УСЛОВИМА ЗА ОСНИВАЊЕ И ПОЧЕТАК РАДА УСТАНОВА
УЧЕНИЧКОГ СТАНДАРДА**

Бања Лука, јуни 2025. године

Приједлог

На основу члана 8. став 5. Закона о ученичком стандарду („Службени гласник Републике Српске“, број 107/24) и члана 43. ст. 1. и 2. Закона о Влади Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 118/08), Влада Републике Српске, на сједници одржаној 17. јуна 2025. године, доноси

УРЕДБУ О УСЛОВИМА ЗА ОСНИВАЊЕ И ПОЧЕТАК РАДА УСТАНОВА УЧЕНИЧКОГ СТАНДАРДА

ГЛАВА I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овом уредбом уређују се услови за оснивање и почетак рада дома ученика и ученичког културног центра.

Члан 2.

Дом ученика и ученички културни центар (у даљем тексту: установа ученичког стандарда) може почети да ради и обавља дјелатност ученичког стандарда ако испуњава утврђене просторне, материјално-техничке, кадровске и хигијенско-техничке услове прописане овом уредбом.

Члан 3.

Граматички изрази употријебљени у овој уредби за означавање мушког или женског рода подразумијевају оба пола.

ГЛАВА II УСЛОВИ ЗА ОСНИВАЊЕ УСТАНОВА УЧЕНИЧКОГ СТАНДАРДА

1. Општи услови

Члан 4.

Установа ученичког стандарда испуњава опште услове за обављање дјелатности ученичког стандарда ако:

- 1) постоји потреба за смјештајем и исхраном ученика, за културним, умјетничким, спортским и рекреативним активностима и информисањем ученика,
- 2) се оснива у насељеном мјесту на којем су развијене саобраћајне и друге везе и комуникације,
- 3) су обезбијеђена средства за оснивање и рад,

- 4) је обезбијеђен потребан број радника одговарајуће стручне спреме и квалификација,
- 5) има грађевинску и употребну дозволу,
- 6) има одговарајући простор, опрему и друге објекте неопходне за дјелатност установе ученичког стандарда,
- 7) је објекат од чврстог грађевинског материјала, у складу са пројектом и грађевинским стандардом,
- 8) се објекат налази на приступачном мјесту, са изграђеним прилазним путем и паркингом,
- 9) не постоје грађевинске баријере за несметано кретање лица са сметњама у развоју,
- 10) је зграда прикључена на електро и ТТ мрежу, те водоводну и канализациону мрежу,
- 11) радни простор има јединствену функционалну и технолошку цјелину за обављање дјелатности ученичког стандарда,
- 12) испуњава опште услове градње, санитарних, противпожарних, сеизмичких услова, услова заштите на раду, безбједности ученика и запослених, очувања животне средине и друге услове који су дефинисани прописима из области студентског стандарда,
- 13) површина потребног земљишта за изградњу простора за спорт и рекреацију и зелених површина установе ученичког стандарда по ученику износи 20 м², осим ако се у близини установе налази објекат средње школе чији простор ученици установе ученичког стандарда могу да користе.

Члан 5.

Структура простора у установама ученичког стандарда, усклађена према прописаним санитарним, здравствено-хигијенским условима и другим просторним условима и основним еколошким и естетским мјерилима, треба да осигура основне предуслове за задовољавање ученичког стандарда, али и друге животне услове који се односе на кубатуру, свјетлост, температуру, функционалност и безбједност.

2. Просторни и материјално-технички услови за оснивање дома ученика

Члан 6.

- (1) Дом ученика је установа која обезбјеђује ученицима смјештај, исхрану, васпитни рад, културно-забавне и спортско-рекреативне активности, као и бригу о здрављу у складу са законом којим се уређује област здравствене заштите.
- (2) Објект дома ученика је архитектонска и грађевинска цјелина коју чине један објект или више објектата, посебно изграђених и опремљених, у складу са техничким прописима и другим законским прописима из области грађења.

Члан 7.

- (1) Дом ученика се може основати као самостална установа ако има смјештајни капацитет за минимално 80 ученика.

(2) Дом ученика који има смјештајни капацитет за мање од 80 ученика организује се као организациони дио другог дома.

Члан 8.

(1) Дом ученика има прикључак на јавну телефонску мрежу, као и прикључак на интернет мрежу.

(2) Дом ученика има озвучење са разгласном станицом.

(3) Загријавање просторија у дому ученика врши се у складу са нормативом топлотног комфора.

Члан 9.

Уколико објект дома ученика има више зграда, главна зграда дома ученика има:

- 1) собе спаваонице,
- 2) санитарни простор који чине:
 1. санитарни простор за ученике,
 2. санитарни простор за запослене раднике,
- 3) простор за комуникацију који чине:
 1. улаз,
 2. хол,
 3. степеништа,
- 4) прилаз за кориснике са сметњама у развоју,
- 5) заједничке просторије.

Члан 10.

(1) Собе спаваонице чине 50% од укупног простора објекта дома ученика.

(2) Простор за комуникацију заузима највише 25% од укупне површине зграде дома ученика.

(3) Степеништа дома ученика су широка најмање 1,20 м, а ходници су широки најмање 1,80 м.

(4) Просторије зграде дома ученика су висине најмање 3 м у кухињском блоку, односно најмање 2,50 м у собама.

(5) Величина просторија дома ученика треба да буде усклађена са нормативима утврђеним правилником из области простора и грађења којим се прописује израчунавање површина и запремина објеката.

Члан 11.

(1) Дом ученика има број соба сразмјерно планираном капацитету дома, с тим да је најмања површина једнокреветне собе 8 м² по кориснику, без купатила, односно 11 м² за двокреветну собу, а за вишекреветну собу површини пода двокреветне собе додаје се 4 м² по сваком додатном кревету.

(2) Собе спаваонице су: једнокреветне, двокреветне, трокреветне и четворокреветне.

(3) Опрема у собама спаваоницама одговара намјени и лако се одржава.

Члан 12.

- (1) Соба спаваоница опремљена је са:
- 1) креветом, димензије најмање 1,90 м · 0,90 м,
 - 2) постељином,
 - 3) ноћним ормарићем или одговарајућом полицом уз сваки кревет,
 - 4) столом и столицом сразмјерно броју кревета,
 - 5) ормаром, који има дио за вјешање одјеће и дио преграђен полицама.
- (2) Намјештај је функционалан, лако преносив и погодан за одржавање.

Члан 13.

- (1) Врата соба су од чврстог материјала без стаклених површина, широка најмање 0,80 м.
- (2) Прозори у собама имају завјесу и непрозиран застор.
- (3) Подови у собама и другим просторијама дома су од материјала који није клизав, не упија влагу и лако се одржава.

Члан 14.

Уколико су у дому ученика собе без купатила, на сваких десет кревета обезбјеђује се један заједнички санитарни простор и једно заједничко купатило, посебно за жене и посебно за мушкарце.

Члан 15.

- Заједничко купатило треба да има:
- 1) текућу топлу и хладну воду,
 - 2) туш-кабину или каду са тушем,
 - 3) вјешалице за одлагање одјеће,
 - 4) држаче сапуна и пешкира,
 - 5) одвојен простор за умивање који садржи:
 1. лавабо,
 2. држач сапуна,
 3. држач пешкира,
 4. апарат за сушење руку или држач за папирне убрусе,
 5. корпу за отпатке,
 - 6) заједнички санитарни претпростор и опремљене WC кабине.

Члан 16.

- (1) Дом ученика треба да свим лицима са сметњама у развоју омогући услове за самосталан приступ објектима дома ученика и самосталну комуникацију у простору дома ученика.
- (2) Минимално обезбјеђен услов из става 1. овог члана подразумијева обавезу дома ученика да омогући свим лицима са сметњама у развоју самосталан улазак у објекте дома ученика.

Члан 17.

(1) Дом ученика има ТВ салу, читаоницу, односно учионицу за кориснике и просторију за културне и умјетничке активности и васпитни рад.

(2) У оквиру дома ученика обезбјеђује се сала са изведеном инсталацијом ТВ прикључка, опремљену ТВ апаратом величине екрана прилагођену капацитету просторије и одговарајућим бројем столица, односно мјеста и пратећим намјештајем.

(3) У оквиру дома ученика обезбјеђује се читаоница, односно учионица капацитета за минимално 30% корисника смјештаја, опремљена одговарајућим бројем радних столова и столица и пратећим намјештајем и опремом за рад и учење.

(4) У оквиру дома ученика обезбјеђују се просторије одговарајуће величине и опремљености у којима се ученици могу бавити разним културним, умјетничким, забавним и хоби активностима и у којима се може изводити васпитни рад.

Члан 18.

Објект за припрему и пружање услуга исхране одвојен је од објекта за ученички смјештај и садржи:

- 1) кухињу,
- 2) ресторан,
- 3) претпростор са санитарним чвором,
- 4) пратеће садржаје.

Члан 19.

Кухиња има одвојене дијелове, односно боксове за:

- 1) чишћење и претходну обраду намирница – посебан дио за месо, посебан дио за поврће,
- 2) термичку и завршну обраду намирница,
- 3) припрему хладних јела и салата,
- 4) припрему посластица и меких пецива,
- 5) прање ресторанског и кухињског посуђа и њихово одлагање на хигијенски начин,
- 6) чување намирница за дневне потребе – дневни магацин,
- 7) хладњаке, оставе за трајно чување намирница.

Члан 20.

(1) Распоред просторија у кухињском блоку је функционалан, по технолошком реду процеса производње и пружања услуга.

(2) У кухињи се уграђују уређаји за одвод дима, паре и мириса.

(3) Подови у кухињи се израђују од керамичких плочица или других водоотпорних материјала, при чему подови омогућавају одговарајући површински одвод, те су израђени од непропусног, неупијајућег и нетоксичног материјала који се лако пере, чисти и дезинфикује и који није клизав.

(4) Зидови кухиње облажу се керамичким плочицама у цјелини, или најмање два метра од пода.

(5) Прозори и одводи у кухињи имају одговарајућу заштиту од инсеката и глодара.

Члан 21.

(1) Површина ресторанског простора, односно трпезарије прилагођена је броју корисника и износи најмање 1,5 м² по ученику.

(2) Ресторан може бити организован на принципу услуживања и самоуслуживања.

(3) Самоуслуживање се организује преко угоститељске линије хладних и топлих витрина у којој су групе јела и напитака, а који су изложени према редослиједу јеловника.

Члан 22.

(1) На почетку или на крају угоститељске линије налази се пулт за пријем бонова и каса.

(2) На видном мјесту је изложен јеловник.

(3) Прибор за јело је од нерђајућег материјала.

(4) Дом ученика у пословању храном примјењује прописе којима се уређује безбједност хране и добра произвођачка и хигијенска пракса и примјењује „хасап“ (НАССР) стандарде.

Члан 23.

(1) Број тоалета у ресторану утврђује се сразмјерно броју мјеста, односно капацитету ресторана:

1) до 150 мјеста: једна WC кабина за жене и једна WC кабина за мушкарце,

2) до 300 мјеста: двије WC кабине за жене и једна WC кабина за мушкарце,

3) преко 300 мјеста: три WC кабине за жене и двије WC кабине за мушкарце.

(2) Подови и зидови тоалета од пода до плафона обложени су керамичким плочицама.

(3) Прозори тоалета су од непровидног стакла, а врата су од чврстог материјала, без стаклених површина.

(4) Претпростор тоалета има умиваоник са текућом водом, огледало, апарат за сушење руку или држач за папирне убрусе.

Члан 24.

Објект у којем се припрема и услужује храна има посебан улаз за допремање и пријем намирница и отпремање отпадног материјала.

Члан 25.

(1) Магацин је опремљен одговарајућим полицама за намјенски смјештај намирница, робе и напитака, при чему се води рачуна о врсти и изолацији ароматичне и хидроскопне робе.

(2) Прозори магацина имају мрежу, ради заштите од инсеката и глодара.

(3) Доњи дио улазних врата треба да је најмање до 0,20 м од земље, обложен нерђајућим металом или другом одговарајућом заштитом.

Члан 26.

(1) Дом ученика има економат, односно просторију за смјештај прибора и средстава за одржавање хигијене.

(2) Дом ученика има издвојен простор за контејнере за смеће и организован режим одржавања хигијене.

(3) У дому ученика континуирано се спроводе мјере дезинфекције, дезинсекције и дератизације у складу са прописом којим се уређује област заштите од заразних болести.

Члан 27.

Хигијена постељног и другог веша обезбјеђује се у оквиру дома или коришћењем услуга специјализованог сервиса за прање веша.

Члан 28.

Дом ученика има просторију за портирницу, уз главни улаз зграде, површине најмање 5 м².

Члан 29.

(1) Канцеларија директора користи се за рад и контакте са запосленима, ученицима, родитељима и осталим странкама и треба да буде одговарајуће величине за одржавање мањих групних састанака.

(2) Просторија за администрацију дома ученика не може бити мања од 4 м² по запосленом.

(3) Просторије из ст. 1. и 2. овог члана су опремљене одговарајућим бројем столова, столица, ормара, гардеробних елемената, рачунара, телефона и другом опремом.

Члан 30.

(1) Запослени на одржавању објекта и услужно особље, сразмјерно капацитету објекта, имају одговарајуће просторије, површине најмање 3 м² по запосленом, а за смјештај гардеробе, средстава за рад и одржавање хигијене, у складу са санитарним прописима који важе за поједина радна мјеста.

(2) Противпожарна заштита у дому ученика се обезбјеђује у складу са прописима којима се уређује област противпожарне заштите.

3. Просторни и материјално-технички услови за оснивање ученичког културног центра

Члан 31.

(1) Ученички културни центар је установа ученичког стандарда у којој се ученицима обезбјеђује остваривање права из културне, умјетничке, спортске и рекреативне активности и информисање ради подстицања културног, умјетничког и научног стваралаштва ученика и задовољавања њихових потреба, спортских и рекреативних активности.

(2) Ученички културни центар се може основати ако, поред општих услова утврђених у чл. 5. и 6. ове уредбе, има читаоницу и простор за одржавање спортских и културних садржаја.

Члан 32.

(1) Ученички културни центар има читаоницу, односно читаоницу са библиотеком и ТВ салом.

(2) Површина читаонице усклађена је са бројем корисника и износи најмање 2 м² по ученику, односно капацитет читаонице је за најмање 20% смјештених ученика.

(3) Површина ТВ сале је површине најмање 20 м².

Члан 33.

(1) Ученички културни центар има простор за спортске садржаје.

(2) Простори за спортске садржаје чине затворени и отворени простори.

(3) Величина, број и опремљеност спортских терена зависи од смјештајног капацитета ученичког културног центра и спортских активности које се планирају организовати у оквиру ученичког центра.

4. Испуњеност кадровских услова у установама ученичког стандарда

Члан 34.

Број и структура стручних и других радника у установама ученичког стандарда одређује се на основу:

1) смјештајних капацитета, односно броја корисника смјештених у установи ученичког стандарда,

2) посебних функција установа ученичког стандарда или дијелова установа ученичког стандарда,

3) грађевинско-техничких карактеристика и локације објекта у којем су смјештени ученици, односно постојање више грађевинских објеката једне установе ученичког стандарда који су просторно дислоцирани или се налазе у различитим насељеним мјестима.

Члан 35.

Кадровски услови за обављање стручних, административно-техничких и финансијских послова подразумијевају да установа ученичког стандарда има запослене сљедеће раднике:

1) директора,

2) васпитача, за васпитну групу која има најмање 24 ученика, односно у васпитним групама до десет ученика са сметњама у развоју,

3) секретара,

4) педагога или психолога,

5) рачуновођу,

6) библиотекара, уколико установа има библиотеку.

Члан 36.

За организовање послова смјештаја, исхране, одржавања, хигијенско-техничких услова и здравствене заштите дом ученика има запослене сљедеће раднике:

- 1) референта за смјештај, ако установа има више од 80 ученика,
- 2) медицинску сестру, ако установа има амбуланту,
- 3) два портира за сваки објект,
- 4) два ноћна чувара за сваки објект,
- 5) домара за један објект установе,
- 6) ложача централног гријања, а ако је гријање на чврсто гориво, установа може имати два ложача,
- 7) вешерка за вешерницу, за један објект установе,
- 8) чистачицу на 400 м² унутрашњег простора,
- 9) шефа кухиње за сваки објект установе који има кухињу,
- 10) куvara за 60 obroка дневно (за ручак),
- 11) два помоћна куvara за једну кухињу за 100 obroка (за ручак),
- 12) економа, ако установа има од 80 до 500 ученика, а преко 500 ученика, установа може да има још једног економа.

Члан 37.

Установа ученичког стандарда може обављати и другу дјелатност која је у функцији њене основне дјелатности, у складу са Законом о ученичком стандарду.

ГЛАВА III

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШЕ ОДРЕДБЕ

Члан 38.

(1) Услови за оснивање и почетак рада установа ученичког стандарда прописани овом уредбом примјењују се при изградњи нових установа ученичког стандарда.

(2) Постојеће установе ученичког стандарда изграђене у складу са раније важећим законским прописима, а за које су издате потребне дозволе на основу којих су установе укњижене у јавне евиденције, испуњавају просторне и материјално-техничке услове у складу са овом уредбом.

(3) Установе ученичког стандарда из става 2. овог члана које су добиле сагласност на акт о систематизацији радних мјеста од Министарства просвјете и културе до ступања на снагу ове уредбе испуњавају кадровске услове из чл. 35. и 36. ове уредбе.

Члан 39.

Ступањем на снагу ове уредбе престаје да важи Уредба о условима за оснивање и почетак рада установа ученичког стандарда („Службени гласник Републике Српске“, број 30/22).

Члан 40.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број:
Датум:

ПРЕДСЈЕДНИК ВЛАДЕ

Радован Вишковић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРИЈЕДЛОГА УРЕДБЕ О УСЛОВИМА ЗА ОСНИВАЊЕ И ПОЧЕТАК РАДА УСТАНОВА УЧЕНИЧКОГ СТАНДАРДА

I ПРАВНИ ОСНОВ

Правни основ за доношење Уредбе о условима за оснивање и почетак рада установа ученичког стандарда садржан је у члану 8. став 5. Закона о ученичком стандарду („Службени гласник Републике Српске“, број 107/24), којим је прописано да Влада доноси Уредбу о условима за оснивање и почетак рада установа ученичког стандарда и члан 43. ст. 1. и 2. Закона о Влади Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 118/08) којим је, између осталог, прописано да Влада о питањима из своје надлежности доноси уредбе и да Влада уредбом детаљније уређује односе од значаја за извршавање закона, утврђује начела унутрашње организације министарстава и других републичких органа управе и формира стручне службе Владе.

II УСКЛАЂЕНОСТ СА ПРАВНИМ ПОРЕТКОМ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Према Мишљењу Министарства за европске интеграције и међународну сарадњу број: 17.03/020/2023/25 од 3. јула 2025. године у дијелу секундарних извора права Европске уније, није установљено да постоје обавезујући извори права, због чега је у релевантном дијелу Изјаве о усклађености наведена оцјена „непримјењиво“.

III РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ УРЕДБЕ

Закон о ученичком стандарду („Службени гласник Републике Српске“, број 107/24) ступио је на снагу 20. децембра 2024. године, а њиме је прописано да ће Влада у року од девет мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети Уредбу о условима за оснивање и почетак рада установа ученичког стандарда.

Спровођење Закона о ученичком стандарду подразумијева и доношење прописа којим ће се детаљније одредити услови: просторни, материјално-технички и кадровски, као и средстава за оснивање и почетак рада установа ученичког стандарда, те је складно томе постојала и потреба за доношењем наведене уредбе.

IV ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ РЈЕШЕЊА

Основним одредбама Уредбе, чл. 1. и 2. дефинисан је предмет Уредбе.

Чланом 3. прописано је да граматички изрази употребљавани у овој уредби за означавање мушког или женског пола подразумијевају оба пола.

Општи услови, обавезни просторни, материјално-технички услови које установе ученичког стандарда морају испуњавати прописани су одредбама чл. од 4. до 33. Уредбе, и то:

- чл. 4. и 5. прописани су општи услови које установе ученичког стандарда треба да испуњавају за обављање дјелатности ученичког стандарда,

- чл. 6–30. прописани су просторни и материјално-технички услови за оснивање дома ученика,
- чл. 31–33. прописни су просторни и материјално-технички услови за оснивање ученичког културног центра,
- чл. 34–37. прописни су кадровски услови за установе ученичког стандарда. Прелазне и завршне одредбе прописане су чл. 38. и 39. Уредбе, и то:
- чланом 38. став 1. прописано је да се услови за оснивање и почетак рада прописани овом уредбом обавезно и у потпуности примјењују при изградњи нових установа; ставом 2. прописано је да постојеће установе ученичког стандарда изграђене у складу са раније важећим законским прописима, а за које су издате потребне дозволе на основу којих су исте укњижене у јавне евиденције нису у обавези испуњавати просторне и материјално-техничке услове у складу са овом уредбом; ставом 3. прописано је да установе ученичког стандарда из става 2. овог члана које су добиле сагласност на акт о систематизацији радних мјеста од Министарства до ступања на снагу ове уредбе немају обавезу испуњавати кадровске услове из чл. 35. и 36. ове уредбе,
- чланом 39. прописује се да ступањем на снагу ове Уредбе престаје да важи Уредба о условима за оснивање и почетак рада установа ученичког стандарда („Службени гласник Републике Српске“, бр. 30/22).
- чланом 40. прописује се ступање на снагу ове уредбе и начин њеног објављивања. Одредбе Уредбе су у складу са одговарајућим одредбама Закона о ученичком стандарду, као и са прописима којим се уређује област оснивања установа ученичког стандарда.

V УЧЕШЋЕ ЈАВНОСТИ И КОНСУЛТАЦИЈЕ У ИЗРАДИ УРЕДБЕ

У складу са чланом 37. став 1. тачка 9) Пословника о раду Владе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 123/18) и тачком 12. у складу са Смјерницама за консултације у изради прописа и других општих аката („Службени гласник Републике Српске“, број: 86/22), обрађивач ове уредбе је утврдио да је материја предметне Уредбе од интереса за јавност, те је објавио текст Уредбе на интернет страници Министарства са роком од 15 дана ради достављања евентуалних сугестија, приједлога и примједба.

На текст Уредбе није било сугестија, приједлога и примједба.

VI ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

За спровођење ове уредбе нису потребна додатна средства из буџета Републике Српске.